Дитинство малого Тараса» (За уривками з повісті С. Васильченка "Широкий шлях"). Твір 6 клас

Т. Г. Шевченко – гордість і слава нашого народу. Його творчість мала вирішальне значення в становленні й розвитку нової української літератури. Життя великого поета завжди цікавило дослідників і майстрів слова. Степан Васильченко був одним з них. Описуючи дитинство малого Тараса, автор у своїй повісті розповів про родину Шевченків, про перші кроки хлопця в навчанні, про раннє сирітство, перші розчарування та потяг Шевченка до творчості.

Ще зовсім маленьким доглядала хлопчика сестра Катерина, бо батьки тяжко робили на панщині й поверталися додому зовсім змореними. Коли Тарасик почав ходити, він дуже часто пускався мандрувати…у бур'яни, які здавалися малюкові справжніми хащами. Хлопчик ріс допитливим і цікавим. Батьки на панщині, сестра на городі, а "ти, Тарасе, куди хочеш – скрізь тобі шляхи одкриті". Мати не раз бідкалася: "Світ не родив такого волоцюги!" І ось одного разу заблукав "волоцюга" так далеко, що трохи не загубився в степу. Повернулися батьки ввечері додому, а сина немає. Дуже засмутилися, шукали – дарма. Коли це до села приїхали чумаки, а разом з ними був і бурлака. А пізно ввечері, коли полягали спати, Тарасик розповідав брату та сестрі, що ходив туди, "де сонце заходить, бачив залізні стовпи, що підпирали небо, і ті ворота, куди сонце заходить на ніч, як корова в хлів".

Дуже любив маленький Тарасик слухати пісень народних, що їх співали по всьому селі. А згодом і сам почав співати (а потім і записувати) пісні. У дев'ять років пішов хлопець до школи; грамота була йому "в руку", і пам'ять добра, тільки, як і більшість хлопчаків його віку, був він непосидючий і жвавий. Але вчитися йому подобалося, хоча "нудна була наука в тодішніх школах, нудна й тяжка, учили з під різок, по церковних книжках, старим, довгим способом. Проте це аж ніяк не засмучувало малого учня. Одного разу Тарас, прибираючи дякові світлицю, знайшов у того зшиток, у якому були записані пісні, колядки, щедрівки, вірші. "До жаги забажалось школяреві зробити самому таку книжечку, обмалювати візерунками й уписувать у неї ті пісні та вірші, що йому припали до вподоби". Це був перший потяг Шевченка до словесної творчості, потяг непереможний і жагучий.

Як не намагався хлопець утекти "од тих злиднів, що завжди сиділи в рідній хаті, як він не одмахувався рукою од того суму, що лежав над людьми", однак усе частіше йому "тьмарився світ".

Злидні та важка праця звели в могилу матір, а трохи згодом і батька. І почалося не життя хлопцеві, а мука. Завжди голодний, у латаній сорочці та босий, він був у дяка і за школяра, і за наймита. Важко йому було терпіти голод, холод і знущання. Єдиною розрадою були для Тараса пісні: забереться в бур'яни й співає про тяжку сирітську долю й лихе життя.

А ще дуже подобалося хлопцеві малювати. "Забув про школу Шевченко, думав за нове: яка то доля буде в малярах! Мріяв…" Але дяк, до якого Тарас поступив учитися малярству, "знову повернув хлопця на наймита: велів йому дрова рубати, носити воду, дітей глядіти". Подався Тарас до справжнього маляра. Той подивився на його малюнки та й каже: "Еге-ге, козаче! Та з тебе буде маляр, та ще й путній маляр". Погодився хлипнівський маляр узяти хлопця за учня, але спершу треба було попросити дозволу в пана.

Проте панський управитель тільки розсміявся й дозволу не дав, а ще й відіслав на кухню до кухаря. Тільки тепер Шевченко відчув, що він – кріпак, власність пана: "Раптом одчув Тарас, що він – зв'язаний, і не зараз, а давно вже. Спробував борсатись – аж на ньому залізні ланцюги. Пригадались йому батько, мати, сумні розмови про панщину, про різки,

про те, як на собак людей міняють, у карти програють... Раб... невільник, довічний попихач". Розчарування й горе були дуже сильними, але, на жаль, не єдиними в житті Шевченка. Проте такі випробування тільки зміцнили волю та дух майбутнього Кобзаря, збудили в ньому прагнення до боротьби й жагу до життя. Мине зовсім небагато років, і колишній кріпак підніме свій могутній голос на захист усіх безправних, знедолених і покривджених, і луною розкотиться по світу святе Кобзареве слово.